

Guth István Anyai Nagyszüleivel

Ezen a fényképen az anyai nagyszüleimmal, Löbl Emánuellel és Hannával vagyok, egy éves lehettem. A kép Fogarasban készült, ahol a nagyszüleim laktak. Nem valami különös alkalomból készült, azt hiszem, a nagyszüleimnek csak kellett egy kép egyetlen unokájukról. Nagyapámnak volt egy vendéglője Szkorejben, később pedig megengedhette magának, hogy Fogarasba költöztesse az üzletét. A vendéglő a Mercur nevet viselte, és rövid időn belül a város legnépszerűbb vendéglője lett. Nagy udvara volt és egy kerthelyisége. Manó bácsi, ahogy őt mindenki ismerte, nagyon szellemes, vidám ember volt, a fogarasiak nagyon kedvelték. Nem voltam soha a híres Mercur vendéglőben, mert amikor nagyszüleimnél voltam, akkor már egy kisebb vendéglőjük volt Fogaras központjában, a bank mellett. Nem emlékszem a nevére, de a helybeliek mindig azt mondták, hogy ?Menjünk Manó bácsihoz!?, így ismerte az egész város. A vendéglő a házukban volt: két nagy szoba volt, ami bárként működött, a vendégek itt egy korsó jó hideg sört ihattak, és egy harmadik szoba, ahol enni lehetett. Hátul még volt két szoba, ott éltek a nagyszüleim. Nagyanyám háztartásbeli volt, de rengeteg dolga volt: ő vezette a vendéglő konyháját, ő felügyelt mindent. A szakácsnő és a cselédek az ő receptjei szerint főztek, ő maga kitűnő szakács volt. Még most is emlékszem egyik kedvencemre, a borsos tokányra. Ez egy borsos marhatokány, előttem van, amint mélytányérokban szolgálták föl, sok sötét színű mártással, borssal és hússal, valami fantasztikus volt! Fogaras előkelősége minden vasárnap reggel Manó bácsihoz ment a híres tokányból enni, amely mellé egy korsó sört is fölszolgáltak. Ez volt Fogarasban a vasárnapi szertartás, magyarok és románok számára egyaránt, és ugyanolyan szent volt ez náluk vasárnap, mint a zsidóknál a minján szombat este. Sok időt töltöttem náluk, elemis koromban minden nyári vakációban náluk voltam. Sok barátom volt ott, ott tanultam meg úszni vagy az Oltban [Fogaras folyója] halászni. Nagyanyámat lefoglalta a vendéglő, de mindig talált időt a kényeztetésemre, és egyedüli unokaként kissé elkényeztetett gyermek voltam. Mindenben kedvemre járt, kedvenc ételeimet főzte. De ez nem volt túl gyakori, mert választhattam a vendéglő étlapjáról. Emlékszem, hogy nagyon szerettem pincért játszani és egyedül kiszolgálni a vendégeket. Nagyanyám és nagyapám nagyon büszke volt rám, amikor az asztalok között járkáltam, karomon a fehér asztalkendővel. Az emberek szerettek, legalábbis én úgy gondoltam, és gratuláltak a nagyszüleimnek, hogy milyen nagyszerű unokájuk van. Nem lehettem több akkoriban 11 évesnél, mert emlékszem, hogy még elemis voltam. Nagyanyám vallásosabb volt nagyapámnál, betartotta

a hagyományos szokásokat: kóser ételt főzött a családnak, és szerette volna, hogy a vendéglő is kóser legyen, de természetesen ez lehetetlen volt. Nem tartottuk be a kóserséget, a vendéglő minden fazekába belekóstoltunk. Ők mindketten megtartották a sábeszt, és szombaton eljártak a zsinagógába. Nagyanyám minden péntek este gyertyát gyújtott. Az anyai nagyszüleim nem politizáltak. Érdekes, hogy bár Magyarországon éltek, jobban mondva a magyarok által megszállott Erdélyben, nem beszéltek magyarul. Románul beszéltek egymással, vagy jiddisül, ha azt akarták, hogy ne értsem. Nagypám a román rendszerrel rokonszenvezett: emlékszem, hogy amikor még Szkorejben volt a vendéglője, volt egy esete. Volt az udvaron egy oszlop vagy fa, és azt hiszem május 10-én [Május 10 az első román király megkoronázásának, és a román királyság megalakulásának (1883) az évfordulója. - A szerk.], valaki felhúzta rá a román zászlót. Majdnem botrány lett belőle. Nagypám természetesen most is tudta, ki a tettes, mert részt vett az 'összeesküvésben', ezért nem szólt semmit. A csendőrnek ki kellett jönnie, egyenruhában és kakastollas sisakjában, fel kellett másznia a fára, és le kellett szednie a zászlót. A fát is ki akarták vágni, de úgy tűnik, meggondolták magukat, mert végül meghagyták. Kivizsgálták az ügyet, de eredménytelenül.